

Politik Bilim

Sektör çalışması yapma gereği...

Aykut Göker

Son yazımda tekstil, daha önceki beşinde otomotiv sanayimizden söz etmiş; bunun için, söz konusu ‘**sanayi sektörleri**’ düzeyinde yapılmış çalışmalardan yararlanmıştım. Sektör çalışmaları çeşitli nedenlerle yapılabilir. Birincisi, her sektörün kendi geleceğini güvence altına alabilmek; eğer bir gelecek gözükmüyorsa, ne yapmak gerektiğini, zamanında belirleyebilmek için yapılır. Özellikle, ülke ekonomisinde ağırlığı olan sektörler için bu çalışmalar önemlidir. Bu önem, sadece, o sektörlerde faaliyet gösterenlerin kendi geleceklerini güvence altına alma ihtiyacından değil; bir bütün olarak, ülke ekonomisinin geleceğini görebilme ve gerekli önlemleri ulusal ölçekte zamanında alabilme ihtiyacından da kaynaklanır. Yararlandığım, otomotiv sanayii ile ilgili çalışma her iki ihtiyaca da cevap veren bir sektör çalışmasının ürünüydü.

ÖNGÖRÜDE BULUNABİLMEK İÇİN...

İkincisi, ulusal ölçekteki teknoloji öngörü çalışmalarının gereği olarak sektör çalışmaları yapılabilir. Biliyorsunuz, öngörü çalışmaları, ülke insanlarını, arzu ettikleri ortak bir geleceğe taşımak için öncelik verilmesi gereken sosyoekonomik faaliyet konularını belirleyebilmek; bu belirlenince de, söz konusu faaliyetleri başarıyla yürütebilmek için egemen olunması gereken bilim ve teknoloji alanlarını ortaya koyabilmek amacıyla yapılır. Vizyon 2023’te olduğu gibi, diyelim, tekstil sektörü, önemle ele alınması gereken bir faaliyet alanı olarak görüldü. Bu belirlemeden sonra, 2023 Türkiye’sine tekstil faaliyet alanından; ama, bir bütün olarak, Türkiye’nin geleceği açısından bakıp, bu sektörde olması gerekeni söyleyecek bir çalışma yapılır. ‘Olması gerekeni’ söyleyebilmek için de, sektörün dünya genelindeki hâl ve gidişi dikkate alınarak ülkemizdeki durumu değerlendirilir; Türkiye’yi tasavvur edilen geleceğe taşımada sektör için biçilen rolün gereklerini yerine getirebilmenin şartları, stratejileri, politikaları belirlenir. Yararlandığım tekstil sektörü ile ilgili çalışma böyle bir çalışmaydı.

Sektör çalışmaları için üçüncü neden yine ulusal ölçekteki öngörü çalışmalarıyla ilgilidir. Diyelim, bir öngörü çalışmasının sonunda ülkenin geleceği için olmazsa olmaz türünden sektörlerin söz konusu olduğu görüldü; ama, o sektörler ülkede ya hiç yok ya da çok cılız. Bu kez de, o sektörler ülkede nasıl var edilebilir ya da güçlendirilebilir diye, çalışma yapmak gerekir.

Başka nedenler de vardır ama, sayılanlar, sektör çalışmalarının, ülke açısından taşıdığı stratejik önemi görmek için yeterlidir. Peki, bu stratejik çalışmaları kim yapacak; kim buna önyak olacaktır? Sektörde yer alan sanayiciler, işadamları, girişimciler mi? Sektör dernekleri mi? Uğraş alanlarının uzantısı olarak konuyla ilgilenen akademisyenler, iktisatçı ya da mühendisler mi? Ülkenin geleceği açısından konuya eğilmek zorunda olan kamu kurumları mı? (“Yoksa işçi sendikaları mı”, diye sormayı çok isterdim.)

KATILIMLI ÇALIŞMA ŞART

Bir uçtan başlayayım. Sektörde fiilen yer alan oyuncular sektörün bugünkü yetenek düzeyini, eksikliklerini en iyi bilenlerdir. Kendi geleceklerini belirleyebilme konusunda söz ve karar sahibidirler; en azından, buna hakları vardır; onun için çalışmanın içinde olmalıdırlar. Her sektörün üniversitelerden, bilim insanları ve araştırmacılardan beklentileri vardır; onların da o sektörlerdeki kuruluşlardan. Mutlaka çalışmaya katılmalıdırlar. Görülen odur ki, bu çalışmalar kamu dışlanarak yapılamaz; sonuçta önerilecek pek çok önlemler alacak olan kamudur; baştan itibaren çalışmanın içinde olmalıdır ki, toplumun genelindeki çıkarlarını da gözeten, mâkûl önlemler alınabilsin. Ayrıca, sanayicileri, örgütlerini ve üniversiteyi bu tür çalışmalarda bir

araya getirebilmek için kamunun katalizörlüğüne gerek vardır. Kamunun finansman desteği de şarttır.

Onun için, sektör çalışmalarının inandırıcılığı ve amaçlananların gerçekleşmesi, konuyla ilgili tarafların katılımlarını sağlayacak, doğru yöntemlerin uygulanmasına bağlıdır. Sözünü ettiğim her iki sektör çalışmasında da bu açıdan doğru yöntemler uygulanmıştır. Diyeceksiniz ki, sonuç ne oldu. Bunu sonra tartışırız; ama, pek çok konuda çıkış yolu arayan Türkiye'nin bu tür çalışmaların sürdürülmesine ihtiyacı vardır. Elbet bir gün bu çalışmaları sonuçlarıyla birlikte ciddiye alıp ortaya konan önerileri hayata geçirecek birileri bulunur.

<http://www.inovasyon.org>

CBT. 27 Mayıs 2006